

14 oktober 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klaagster,
juridisch adviseur: mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Tilburg,

tegen:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
raadsman mr. R.R.F.J. Palmen, advocaat te Brunssum.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 5 december 2013. Op 30 januari 2014 is bij de griffie een verweerschrift op het klaagschrift ingekomen van klager. Op 28 februari 2014 is een reactie ingekomen van [naam], vicaris-generaal van het Bisdom Roermond.

Op 18 juni 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen. Zij heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. Weller voornoemd.

Aangeklaagde is verschenen. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Palmen voornoemd.

Klaagster en aangeklaagde zijn buiten elkaars aanwezigheid gehoord.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klaagster was misdienaar en lid van het zangkoor bij de [naam] Parochie te [plaats]. Aangeklaagde was koster bij deze parochie, althans zo was aangeklaagde bij klaagster bekend.

Klaagster komt uit een gezin van drie meisjes, waarvan er één gehandicapt is. Wegens scheiding van haar ouders had klaagster sinds haar achtste geen contact meer met haar vader. Zij werd opgevoed door haar moeder en haar nieuwe echtgenoot.

Klaagster ging met veel plezier naar het zangkoor en was misdienaar in de kerk, net als vele andere kinderen uit het dorp. Klaagster heeft ter zitting aangegeven dat het misdienen vooral

plaatsvond in het kleine klooster waar de zusters woonden, niet in de grote kerk. Toen klaagster 11 jaar oud was, werd er een uitstapje georganiseerd voor misdienaars en leden van het zangkoortje. Klaagster weet nog dat er Chinees werd gegeten in de pastorie. Na afloop werd iedereen naar huis gebracht door een aantal begeleiders en ook door aangeklaagde. Hoewel klaagster op korte loopafstand van de pastorie woonde, wilde ze naar huis worden gebracht omdat zij buikpijn had. Zij wilde bij aangeklaagde, die zij kende als koster van de kerk, in de auto omdat hij een [merk auto] had en dat vond zij een mooie auto. Aangeklaagde bracht drie personen naar huis en klaagster zat aanvankelijk achterin. Nadat de andere twee thuis waren afgezet ging zij voor in de auto zitten. Zij was de laatste die werd afgezet, omdat zij het dichtst bij het huis van aangeklaagde woonde. Klaagster had aangegeven dat zij buikpijn had. Toen ze op de hoek van de straat waren waar klaagster woonde, zei aangeklaagde bij herhaling "Laat me eens voelen waar je buikpijn hebt." Voordat zij het in de gaten had, zat aangeklaagde met zijn hand onder de kleding van klaagster. Hij schoof met zijn hand naar beneden haar onderbroek in. Toen hij in haar onderbroek zat, deed het erg pijn en vanaf dat moment kan klaagster zich alleen nog herinneren dat zij zo snel mogelijk uit de auto probeerde weg te komen. Klaagster heeft ter zitting toegelicht dat aangeklaagde niet bij haar naar binnen is gegaan maar dat het voelde alsof ze geknepen werd. Zij is huilend naar huis gerend en thuis onmiddellijk bij haar moeder op schoot gekropen en blijven huilen. Zij heeft verteld wat er gebeurd was en daarop is haar stiefvader boos naar de kerk gegaan om verhaal te halen bij de pastoor. Klaagster weet nog dat de pastoor een dag later aan de deur is geweest om te bewerkstelligen dat er geen aangifte zou worden gedaan. Dat is dan ook niet gebeurd. Klaagster is daarna nooit meer naar zangkoor gegaan of als misdienaar naar de kerk geweest. Van haar oudere zusje weet klaagster dat klaagster zich in paniek in huis verstopte, als aangeklaagde op weg naar de kerk langs hun huis liep.

2.2. Klaagster was als 11-jarige nog niet bezig met seksualiteit of mannen. Maar na dit voorval is zij mannen anders gaan zien. Zij werd vanaf die dag bang voor haar stiefvader omdat hij van de leesmap iedere week een pornoboekje op het nachtkastje had liggen. Zij durfde op school niet alleen in een ruimte te zijn met leraren. Deze verstoorte band met mannen, mede ingegeven doordat haar vader vrij vroeg uit haar leven verdween, heeft in haar verdere leven een grote rol gespeeld. Klaagster kon altijd goed leren maar dat ging na het gebeuren een stuk minder. Zij zou naar HAVO/VWO gaan maar is van HAVO naar MAVO gegaan, waar ze haar diploma heeft gehaald. Rond haar 17^e is de communicatie met thuis aanzienlijk verslechterd. Haar stiefvader was erg streng en katholiek terwijl klaagster niets meer met de kerk te maken wilde hebben. Haar moeder durfde niet voor de kinderen op te komen en op die wijze is klaagster uiteindelijk uit huis gegaan, een heel moeilijk leven tegemoet. Klaagster miste ieder gevoel voor eigenwaarde en heeft veel wisselende relaties gehad. Zij is een zeer verstoorte band met mannen blijven houden. Ondanks behandelingen door psychologen blijft het gebeuren haar achtervolgen. Klaagster vergeet ook nooit meer de "vieze" blik in de "kraaloojes" van aangeklaagde toen deze zei: "Laat eens voelen waar je buikpijn hebt".

2.3. Klaagster wil graag dat haar klacht serieus wordt genomen door een gegronde verklaring en erkenning voor het feit dat destijds niet de juiste stappen zijn genomen, niet door de pastoor en niet door haar ouders.

3. Het verweer (zakelijk weergegeven)

Namens aangeklaagde heeft zijn juridisch adviseur mr. Palmen primair aangevoerd dat klaagster niet ontvankelijk moet worden verklaard in haar klacht. Aangeklaagde stelt dat hij nimmer heeft gefunctioneerd als koster in de bedoelde parochie noch elders, en daardoor niet

valt onder de in artikel 1 lid 1.1. onder a t/m d genoemde functionarissen. In de [naam] parochie was het vak van koster een betaalde functie en werd als zodanig ook door iemand anders dan aangeklaagde vervuld. Er wordt ook niet voldaan aan de voorwaarden zoals vermeld in artikel 1 lid 1.2., omdat aangeklaagde (derhalve) ten tijde van de hem verweten gedragingen niet in de functie van koster werkzaam was.

Subsidiar en ten overvloede wordt gesteld dat aangeklaagde de hem verweten gedragingen ten stelligste ontkent. Hij kan zich ook niet herinneren dat hij destijds – in 1988 of 1989 – door de toenmalige pastoor [naam] is aangesproken op het hem thans verweten gedrag noch dat de ouders van klaagster zich bij hem hebben gemeld. Voor zover hem bekend is er nooit aangifte gedaan noch anderszins actie jegens hem ondernomen. Hij herinnert zich wel dat hij door pastoor [naam] in 2010 of 2011 als donderslag bij heldere hemel over de klacht werd aangesproken. Hij was zeer verbolgen over de aantijgingen en heeft contact gezocht met klaagster en haar ouders, maar dat werd door hen afgehouden. Namens aangeklaagde wordt aangevoerd dat er geen enkel bewijs is voor hetgeen klaagster hem verwijt. Haar ouders hebben destijds geen aangifte gedaan en geen arts geraadpleegd, hetgeen gelet op het gestelde, voor de hand zou hebben gelegen. De toenmalige pastoor [naam] kan zich niet herinneren dat klaagster misdienaar is geweest. Hij kan zich evenmin misdienaarsfeestjes herinneren, die zouden dan buiten zijn medeweten georganiseerd moeten zijn. Hij weet zeker dat in 1988/1989 het door klaagster gestelde seksueel misbruik nimmer aan hem kenbaar is gemaakt, door wie dan ook, dus ook niet door de stiefvader van klaagster. Hij zou indien dit wel het geval was geweest, onmiddellijk maatregelen hebben getroffen. Hij kan zich wel herinneren dat hij in 2011 door het Bisdom in kennis is gesteld van de melding/klacht door klaagster. Hij heeft daarop onmiddellijk [aangeklaagde] aangesproken die desgevraagd alles ontkende.

4. De beoordeling

4.1. Ontvankelijkheid

4.1.1. Van toepassing is de hiervoor genoemde, sinds 1 november 2011, geldende Procedure. Voordat aan een inhoudelijke behandeling van de klacht kan worden toegekomen, dient op grond van de Procedure beoordeeld te worden of klaagster in haar klacht kan worden ontvangen. Zij klaagt immers over seksueel misbruik door een leek, een niet kerkelijk persoon, zodat de bevoegdheid van de Klachtencommissie niet zonder meer gegeven is.

Klaagster heeft aangevoerd dat zij aangeklaagde kende als zijnde koster van de [naam] parochie. Zij heeft verklaringen ingebracht van personen die aangeklaagde in dezelfde periode (1988/1989) ook hebben gekend als koster dan wel als een persoon die regelmatig werkzaamheden in en voor de kerk verrichtte. Aangeklaagde heeft ter zitting van de klachtencommissie verklaard dat er destijds geen vaste koster in dienst was en dat hij ten minste 10 jaar samen met een andere persoon, de heer [naam], op zondag en ook doordeweeks als vrijwilliger de voorkomende werkzaamheden verrichtte. Omdat hij ook in het kerkkoor zat en moest zingen op begrafenissen, wist hij snel dat er een mis aankwam waarvoor hij “alles moest klaarzetten.” In een brief d.d. 2 juni 2014 heeft pastoor [naam] aangegeven dat aangeklaagde samen met enkele anderen in de periode eind jaren tachtig en begin jaren negentig voor de parochie [naam] vrijwilligerswerk heeft verricht.

Aangeklaagde kan zich ook herinneren dat hij na een etentje van misdienaars in een zaaltje van de kerk drie kinderen naar huis heeft gebracht, waaronder klaagster.

4.1.2. De klachtencommissie is van oordeel dat uit het voorgaande voldoende is komen vast te staan dat aangeklaagde met – al dan niet stilzwijgende - toestemming van de pastoor op regelmatige basis kosterswerkzaamheden verrichtte, zowel gedurende het weekend als

doordeweeks. Dat mogelijk nog een tweede persoon soortgelijke werkzaamheden verrichtte maakt dat niet anders. Klaagster heeft verklaard dat zij met aangeklaagde meereed omdat hij koster was en meehielp kinderen naar huis te brengen die als misdienaar een etentje aangeboden hadden gekregen in de pastorie van de kerk. Aangeklaagde heeft bevestigd dat hij na dat etentje drie kinderen naar huis heeft gebracht met zijn auto. Hieruit volgt dat de klachtencommissie bevoegd is van de klacht kennis te nemen. Klaagster kan derhalve in haar klacht worden ontvangen.

4.2. *Inhoudelijke beoordeling*

4.2.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2.2. Niet ter discussie staat dat het door klaagster gestelde feit moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.2.3. De verklaring van klaagster is op de Klachtencommissie oprecht overgekomen. De klachtencommissie ziet zich gesteld voor de vraag of hetgeen door klaagster is aangevoerd, voldoende is om te adviseren tot gegrondverklaring van haar klacht. Aangeklaagde erkent dat hij klaagster destijds met buikpijn naar huis heeft gebracht maar ontkent ten stelligste hetgeen hem wordt verweten. Hij zegt dat hij nooit een auto van het merk [merk] heeft gehad. Hij heeft warrig verklaard over of hij destijds, of pas in 2011 door de pastoor over de klacht is geïnformeerd, volgens pastoor [naam] is alleen het laatste gebeurd. De verklaring van haar moeder bevestigt het verhaal van klaagster, doch pastoor [naam] ontkent dat de stiefvader van klaagster hem destijds over het gedrag van aangeklaagde heeft aangesproken. In de verklaring van NLP-trainer/hypnoterapeut [naam] komt naar voren dat in 2009 een traumatische ervaring met de koster ter sprake is gekomen maar niet in detail en dat er nog meer aangrijpende gebeurtenissen waren die het leven van klaagster hebben getekend. In de verklaringen van de reva-arts [naam] wordt een post traumatisch stress syndroom genoemd maar er blijkt niet van een verband met het door klaagster aangegeven misbruik. De verklaringen van de zus van klaagster en van [naam] verwijzen wel naar een gebeurtenis met de koster maar bevatten geen concrete informatie over wat er precies is gebeurd.

4.2.4. Alles afwegende komt de klachtencommissie tot het oordeel dat onvoldoende concrete feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klaagster daar waar het expliciet gaat over het seksueel misbruik, ondersteunen, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard; waarmee overigens niet gezegd wil zijn dat de door klaagster gestelde feiten niet waar zijn.

Indien echter in de toekomst alsnog gegevens bekend worden die de klacht ten aanzien van deze aangeklaagde ondersteunen dan bestaat voor haar de mogelijkheid om ten aanzien van deze aangeklaagde herziening van de uitspraak te verzoeken.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Roermond de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 14 oktober 2014 door mr. M.D.J. van Reenen-Stroebel, voorzitter, drs. A.A.M. Oostveen en mr. M.P.P.M. Merx, leden, bijgestaan door drs. M.G.M. van Rijnstra, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klaagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.